

VAHDETTİN

HAIN Mİ? KAHRAMAN MI?

MEHMET BİCİK

Tutku Yayınevi

MEHMET BİCİK

Eğitimci, Araştırmacı-Yazar, Şâir...

25 Mart 1975'te Balıkesir'in Bigadiç ilçesinin Kırca Köyü'nde dünyaya geldi. İlkokulu köyünde, ortaokulu Şamlı ve Ilıca'da, liseyi de Balıkesir'de okudu. Konya'da başladığı yüksek öğrenimini Gaziantep'te sürdürdü. 1996'da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden mezun oldu...

İlk görev yeri olan Giresun Şebinkarahisar Lisesi'nde 1996-2000 yılları arasında Tarih öğretmeni olarak çalıştı. 259. K. D. Er olarak Malatya 2. Ordu Komutanlığı'na bağlı Ulaştırma Er Eğitim Alayı'nda vatani görevini yaptı(1997-1998). 2000-2001 eğitim-öğretim yılında Balıkesir Sındırgı Büyükdağdere İlköğretim Okulu'nda görev yaptı. 2001 Kasımında Balıkesir Burhaniye Lisesi'ne tayin oldu. 1 Ağustos 2006'dan itibaren Burhaniye Lisesi'nde Müdür Yardımcısı olarak görev yapan Bicik, 2008 yılı Ağustos ayında Burhaniye Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulu'na atandı. Hâlen Burhaniye Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulu'nda Müdür Vekili olarak görev yapıyor.

Tarih ve folklor üzerine araştırmalar yapan, değişik temalarda şiirler yazan Bicik'in, Türk Dünyası Tarih Dergisi, Türk Dünyası Araştırmaları, Türk Edebiyatı, Yesevî, Yeni Defne, Genç Akademi ve Genç Gelişim dergilerinde yazıları ve şiirleri yayınlandı.

Bicik, mahallî Gaziantep Hedef Gazetesi'nde köşe yazıları yazdı.

ESERLERİ:

- Derleme : *Bigadiç Güzellemesi* (1996)
Şiir : *Bir Sevdâ Uğruna* (2003)
Araştırma : *Meşhurların Vasiyetleri* (Akis Kitap-2006)
Bilinmeyen Yönleriyle II. Abdülhamid (Akis Kitap-2008)

İÇİNDEKİLER

1. Sultan Vahdettin Garip Doğdu, Garip mi Öldü?.....	15
2. Sultan Vahdettin'in İlk Aşk Kimdi? Sultan Vahdettin'in Kaç Eşi Vardı? Kaç Çocuğu Vardı?	18
3. Vahdettin'in Kızları Piyano mu Çalıyordu? Vahdettin'in Şehzadelerinin ve Sultanlarının Diploma Türeni Neden Yapılamadı? .	22
4. Sultan II. Abdülhamid'in En Sevdiği Kardeşi, Vahdettin miydi?	25
5. Vahdettin, Şehzadeliğinde Jurnalci miydi?.....	27
6. Sultan Vahdettin, Jön Türklere Yardım mı Etti?	28
7. Vahdettin, Ağabeyi Sultan II. Abdülhamid'den Neden İkinci Veliahdlığa Getirilmesini İstedi?.....	29
8. Vahdettin, Abartılı Jurnalleriyle Sultan II. Abdülhamid'i Nasıl Korkuttu?.....	31
9. Vahdettin'i Kimler, Neden Veraset Hakkından Mahrum Etmek İstedi?	33
10. Vahdettin, Şehzadeliğinde Eniştesi Damat Ferit Paşa Hakkında Ne Düşünüyordu?.....	35
11. Vahdettin'in, Ağabeyi Sultan Reşad'ın Cenazesine Katılması Neden Garipsenmişti?	37
12. Sultan Vahdettin, Ağabeyi Sultan Reşad'ın Mirasına mı Kondu?	39
13. Vahdettin'e, Taht Cülûsunu Kimler Tebliğ Etti? Sultan Vahdettin Tahta Geçtiğinde İlk Sözü Ne Oldu? Osmanlı Devleti'nin Durumu Nasıldı?	41
14. Osmanlı Tarihinin Son Kılıç Alayı Merasimini Sultan Vahdettin mi Yaptı? Vahdettin'e Kim Kılıç Kuşattı?.....	43
15. Sultan Vahdettin, Tahta Geçince Şeyhülislâm'dan ve Adliye Nâzırı'ndan Ne İstedi?	46
16. Sultan Vahdettin ile İttihat ve Terakki Arasındaki İlk Anlaşmazlık Ne Zaman Baş Gösterdi? Sultan Vahdettin, Talar Paşa Hakkında Ne Demmiştir?....	48
17. Talar Paşa, Vahdettin'i Nasıl Tahrttan İndirecekti?	51
18. Vahdettin, İttihatçılar'ı Karşısına Almakla Hata mı Etti?	55

19. Sultan Vahdettin ile Mustafa Kemal Arasındaki Yakınlık Ne Zaman Başladı?.....	57
20. Sultan Vahdettin ile Mustafa Kemal, Mütâreke Dönemi'nde Kaç Kez Görüştü? ...	61
21. Sultan Vahdettin'i Darbeyle Tahttan İndirme Planı Yapan Komutan Kimdi?	63
22. Vahdettin, Kızı Sabiha Sultan'ı Mustafa Kemal'e mi Vermek İstedi?	65
23. Osmanlı Sarayı'nda Son Aşk, Kimler Arasında Yaşandı? Abdülmecid'in Oğlu Ömer Faruk Efendi ile Vahdettin'in Kızı Sabiha Sultan Nasıl Evlendi?	69
24. Sultan Vahdettin, Mustafa Kemal'in Harbiye Nazırlığı'na Getirilmesini mi İstedi? 72	
25. Sultan Vahdettin, Mondros Görüşmeleri'ne Giden Rauf Bey'den Neler İstedi?	77
26. Sultan Vahdettin'in, Mondros Ateşkes Antlaşması Hakkındaki Düşünceleri Nelerdi?	81
27. Sultan Vahdettin, Yakınlarnı İşbaşına Getirmekle Hata mı Yaptı?	83
28. Sultan Vahdettin, Ayasofya'ya Çan Takılmasını Nasıl Önledi?	85
29. Sultan Vahdettin, İngiliz Muhipler Cemiyeti'ne Üye miydi?	87
30. Sultan Vahdettin ile Mustafa Kemal, Yıldız Sarayı'ndaki Son Görüşmelerinde Ne Konuştu?	89
31. Sultan Vahdettin, Memleketin Kurtuluşunu İstanbul Halkının Beklentilerinin Karşılmasında mı Görüyordu?	92
32. Mustafa Kemal'i Anadolu'ya Sultan Vahdettin mi Gönderdi?	95
33. Vahdettin, Mustafa Kemal'i Anadolu'ya Niçin Gönderdi?	99
34. Sultan Vahdettin, Mustafa Kemal'e Anadolu'ya Gitmeden Önce Yemin Ettirdi mi?	104
35. Sultan Vahdettin, Samsun'a Giderken Mustafa Kemal'in Elini Güçlendirmek İçin Özel Bir Ferman mı Verdi?	106
36. Sultan Vahdettin, Mustafa Kemal'e ve Millî Mücâdele'ye Para Yardımında Bulundu mu?	108
37. Sultan Vahdettin, Mustafa Kemal'in Kurduğu Ayyıldız Teşkilâtı'na Yardım mı Etti?	112
38. Sultan Vahdettin ile Mustafa Kemal'in Ortak Yanları Nelerdi?	114
39. Sultan Vahdettin, İzmir'in İşgalini Duyunca Ne Yaptı?	116
40. Sultan Vahdettin, Şehzâde Ömer Faruk Efendi'yi Anadolu'ya Niçin Gönderdi? .	119
41. Sultan Vahdettin, Şeyh Ahmed Es-Sünûsî'yi Anadolu'ya Niçin Gönderdi?	122
42. Sultan Vahdettin'in Hangi Damadı Mustafa Kemal'le Omuz Omuza Savaşmıştır?	124

43. Sultan Vahdettin, Niçin Anadolu'ya Giderek Millî Mücadele'yi Kendi Yönetmemiştir?..	126
44. Sultan Vahdettin, İzmir'in Kurtuluşu Dolayısıyla Mevlid mi Okuttu?	128
45. Sultan Vahdettin, Kızılay Tarafından Kuvâ-yı Milliye İçin Düzenlenen Yardım Kampanyasına Destek Verdi mi?	131
46. Sultan Vahdettin, Sevr Antlaşması'nı Onayladı mı?	134
47. Sultan Vahdettin, Amerikalı General Harbord'un Ermeni Tehciri Konusundaki İthamına Nasıl Karşılık Verdi?.....	139
48. Sultan Vahdettin, Kuvây-ı İnzibâtiye'yi Niçin Kurdu?	141
49. Sultan Vahdettin, En Büyük Hatayı, Eniştesi Damat Ferit Paşa'ya Körü Körüne Bağlanmakla mı Yaptı?	145
50. Sultan Vahdettin, Sivas Kongresi Öncesi Kendisine Gönderilen Mektuba Nasil Karşılık Verdi?	150
51. İlk Meclis, Sultan Vahdettin'e Bağlılığını Nasıl Bildirdi?.....	153
52. Sultan Vahdettin, İstiklâl Savaşı Kahramanlarının İdâm Fetvâlarının Verilmesine Neden Sessiz Kaldı?	155
53. İstanbul'un İşgalinden Sonra Sultan Vahdettin'e Zaman Zaman Hakaret İçeren Mektuplar mı Gönderiliyordu?.....	157
54. Vahdettin, Cem Sultan'ın Âkîbetine Uğramaktan mı Korkuyordu?	159
55. Sultan Vahdettin, Baskı ve Tehditle İstanbul'u Terk Etmeye mi Zorlandı?	162
56. Vahdettin, Fıratına Dayanak Olarak Fetva mı Almak İstedi?.....	165
57. Sultan Vahdettin, Memleketten Ayrılmadan Önceki Son Geceyi, Nerede ve Nasıl Geçirdi? Beraberinde Kimleri Götürdü?	167
58. Sultan Vahdettin, İstanbul'dan Kaçarken Ne Kadar Servet Götürdü?	170
59. Sultan Vahdettin, İngilizlerin Hazineyi Yurt Dışına Kaçırmada Yardımcı Olma Tekliflerine Nasıl Cevap Verdi?	173
60. Sultan Vahdettin, Memleketi Neden Terk Etmiştir?	175
61. Sultan Vahdettin, TBMM'nin Abdülmecid Efendî'yi Halife Seçmesine Nasil Tepki Göstermiştir?	178
62. Sultan Vahdettin'i Hâinlikle Suçlayan Hânedân Mensubu Kimdi?	179
63. Vahdettin, Hicaz'a Neden Gitmiştir?	181
64. Sultan Vahdettin, Mekke'de Yayınladığı Beyannâme ile Neyi Amaçlamıştır? Sultan Vahdettin, İslâm Âlemine Karşı Mekke'de Yayınladığı Beyannâmede Kendini Nasıl Savunmuştur?.....	185

65. Vahdettin ile İtalya Kralı Viktor Emanuel Arasındaki Dostluk Ne Zaman Başladı? Viktor Emanuel, Vahdettin'e Ne Teklif Erti?	193
66. Mussolini, Vahdettin'i Kullanmak mı İstedi? Sultan Vahdettin, İtalya Hükümeti'nin Yardım Teklifini Neden Geri Çevirdi?	196
67. Sultan Vahdettin, Saltanatı ve Hilâfeti Yeniden Ele Geçirmek İçin Türkiye Aleyhinde Faaliyetlere mi Girişti?	200
68. Mevlânzâde Rifat, Vahdettin'i Nasıl Dolandırdı?	203
69. Vahdettin, Türkiye'den Gelen Yayınların Kendisine Verilmesini Neden Yasakladı? ..	205
70. Vahdettin, Lozan Müzakereleri'ni Nerede Takip Etti?	206
71. Mustafa Kemal, Vahdettin'e Maaş mı Bağladı?	208
72. Sultan Vahdettin, Musul ve Kerkük'teki Aile Mülklerini Neden İngilizler'e Satmadı?	210
73. Sultan Vahdettin, Türk Medenî Kanunu'nun Kabulü'nü Nasıl Karşıladi?	212
74. Sultan Vahdettin, Anılarını Yazdı mı? Anılarını Satması Teklifini Neden Geri Çevirdi?	214
75. Sultan Vahdettin, Şeyh Sâit İsyanı'nı Destekledi mi?	218
76. İngilizler, Sultan Vahdettin'e Rüşvet mi Teklif Etti?	220
77. Sultan Vahdettin'in, İngiliz Casusu Torunu Kimdi?	222
78. Sultan Vahdettin, Sürgündeyken Neden Mustafa Kemal Paşa'ya Hakaret Edilmesine Karşı Çıktı?	224
79. Son Padişah Vahdettin ile Son Halife Abdülmecid Arasındaki Kavganın Sebebi Neydi?	227
80. Sultan Vahdettin'in Son Arzusu Neydi? Sultan Vahdettin'in Ölüm Günü ve Saati ile İlgili İlginç Rastlantı Neydi?	229
81. Sultan Vahdettin, Parasızlıktan İlaçlarını Alamadı mı?	231
82. Sultan Vahdettin, Öldü mü? Öldürüldü mü? Sultan Vahdettin, Mezarı Dışarıda Olan Tek Osmanlı Padişahı mıdır?	232
83. Mustafa Kemal, Vahdettin'in Öldüğünü Duyunca Ne Dedi?	235
84. Sultan Vahdettin, Ölürken Ne Kadar Miras Bıraktı?	237
85. Sultan Vahdettin'in Çağdaşı Olan Hükümdarlar Kimlerdi?	238
86. Sultan Vahdettin Devrinde Kimler Sadrazamlık Yaptı?	240
87. Sultan Vahdettin Nasıl Bir Kişiliğe Sahipti? Sultan Vahdettin'i Diğer Osmanlı Padişahlarından Ayıran Özellikler Nelerdi?	242

88. Sultan Vahdettin Devrinde OsmanlıHarem Hayatı Nasıldı?	
Sultan Vahdettin'in Kaç Musâhibi Vardı?	245
89. Sultan Vahdettin, Tebdil-i Kıyâfet İle Denetime mi Çıkardı?	248
90. Sultan Vahdettin, Bilime ve Bilim Adamına Önem Verir miydi?	250
91. Sultan Altıncı Mehmed Vahdettin, Altın Düşkünü müydü?	251
92. Osmanlı Devleti, İlk Millî Marşta Sultan Vahdettin'in Emriyle mi Sahip Oldu?... 253	
93. Sultan Vahdettin, Mevlevî miydi?	255
94. Sultan Vahdettin, Bestelerini Nasıl yapardı? Sultan Vahdettin, Gurbet Günlerinde Şiir ve Mûsikîyle mi Meşgul Oldu?.....	257
95. Sultan Vahdettin, Nasıl Bir Siyâset İzlemiştir?	260
96. Sultan Vahdettin, İçki İçer miydi? Ciğerlerinden Biri Olmayan Vahdettin'in En Büyük Zevki Neydi?.....	264
97. Sultan Vahdettin, İdam Cezasına Karşı mıydı?.....	266
98. Sultan Vahdettin, Sansür Uyguladı mı?.....	270
99. Vahdettin, Korkak Biri miydi?, Kinci miydi?, Menfaatçi Biri miydi?, Çok Utangaç ve Sıkılğan Biri miydi?, Vahdettin, Korkak Biri miydi?	272
100. Vahdettin, Müdâfaa-i Millîye'yi Destekledi mi?.....	277
101. Vahdettin: Hâin miydi? Vatan Sever miydi?.....	279

ÖNSÖZ

Dünya imparatorluklarının çöktüğü, milliyetçiliğin yaygınlaştığı, Dünya haritasının yeniden çizildiği ve güçler dengesinin bozulduğu bir dönemde tahta geçmişti Sultan Vahdettin...

Tâci, tahtı vardı, ordusu yoktu... Hazine iflâs etmiş, devlet borç batağına saplanmıştı. Halk, aç ve perişandı... 600 yıllık bir imparatorluk gözlerinin önünde yıkılıp gidiyordu...

Düşman topraklarının Saraya çevrildiğini gören Vahdettin ve Osmanlı kurmayları, bağımsızlık tohumlarının yeniden yeşertilmesi için Anadolu'ya gönderilecek bir komutan arıyorlardı... Sadrazam Damad Ferid Paşa, Çanakkale kahramanı Mustafa Kemal Paşa'yı padişaha götürmüş ve askerlerin istediği insan olarak takdim etmiştir. Kurtuluşu sağlayacak komutan olarak görülüyordu Mustafa Kemal...

Mustafa Kemal Paşa'nın, Anadolu'ya geçebilmesi için gerekli görev de hazırды: 9. Ordu Müfettişliği... Vahdettin, Anadolu'ya geçmeden önce Mustafa Kemal'le tam beş kez görüşmüş, Mustafa Kemal'i mutlak bir yetkiyle Anadolu'ya göndermiştir. Vahdettin'in emriyle Mustafa Kemal'le Anadolu'ya kimlerin geçeceği tespit edilmiş ve bunların vizeleri temin edilmiştir. Mustafa Kemal ve maiyetindekilerin masrafları için gerekli ödenek, pâdişahın özel imkânları ve gizli ödenekten karşılanmıştır.

Sultan Vahdettin, Kuvâ-yı Milliye ve TBMM aleyhine hiçbir faaliyette bulunmamış, bilakis işgâl kuvvetlerini yatıştırarak

bazı tasarruflar dışında, gizlice ve imkânları dâhilinde, onların işlerini kolaylaştırmaya çalışmıştır.

Türk tarihinin en tartışmalı isimlerinden olan son Osmanlı Padişahı Vahdettin, Kurtuluş Savaşı sırasındaki izlediği tutum ve siyâseti nedeniyle sürekli eleştirilmiştir. Mustafa Kemal'i geniş yetkilerle Millî Mücâdele'yi başlatması için Anadolu'ya gönderen Vahdettin, "Sarı Paşa"sının başarısı için duâ etmiştir hep... Millî Mücâdele'yi baltalamak için girişilen çabalar, ya Vahdettin'in bilgisi dışında, ya da İngilizler'in baskısı ile gerçekleşmiştir. Vahdettin, işgal güçlerini oyalayarak Kurtuluş Savaşı'nızın başarıya ulaşmasına önemli katkı sağlamıştır...

Millî Mücâdele'nin başarıya ulaşmasından sonra Vahdettin, ülkeyi terk ederek, belki de muhtemel bir iç savaşı önlemişti. Giderken ve fırsat eldeyken hazineye el sürmekten şiddetle kaçınmıştır. Takdire şâyân ve onurlu bir davranış sergilemiştir memlektini terk ederken dahi...

Vahdettin, asla vatanına ve milletine ihânet etmemiştir... Vatanın istiklâli için tâcını ve tahtını terk eden bir vatanperverdir O... Vatanı terk ettikten sonra da İngilizler ve İtalyanlar, onun taşıdığı hilâfet sıfatını yeni Türk Devleti aleyhine kullanmak istemişlerse de, Sultan Vahdettin, buna fırsat vermemiştir hiçbir zaman...

Günümüzde hâlâ tartışma konusudur Vahdettin... İzlediği siyâsetle gündemdeki yerini koruyan Vahdettin, amansızca tek taraflı olarak eleştirilmiştir yıllarca... Bazı çevreler ihânetle suçlamışlardır O'nu, Mustafa Kemal'i Anadolu'ya göndererek Kurtuluş Savaşımızı başlatanın O olduğunu inkâr ederek... Bazı çevreler de O'nun, yaşadığı dönemden ve devletin içinde bulunduğu durumdan kaynaklanan hatalarını görmezden gelerek yüceltmişlerdir Vahdettin'i...

“Hain mi Kahraman mı? Vahdettin” adını verdiğimiz bu eserle, Türk tarihinin en tartışılan hükümdarlarından biri olan Sultan Vahdettin'i sorular ışığında değişik yönleriyle tanıtmaya çalışacağız. Bu çalışmanın, Vahdettin ile ilgili tartışmalara katkı sağlamasını diliyorum.

Mehmet BİCİK
Burhaniye / 30.06.2008

Portrait of a man in profile, wearing a dark cap and a dark coat with a white collar and a star-shaped medal on his chest. The background is a light, textured surface.

Portrait of a man in profile, wearing a dark cap and a dark coat with a white collar and a star-shaped medal on his chest. The background is a light, textured surface.

1. Sultan Vahdettin Garip Doğdu, Garip mi Öldü?

Vahdettin, 2 Şubat 1861'de Cumartesi akşamı Dolmabahçe Sarayı'nda, Sultan Abdülmecid'in 23. çocuğu olarak dünyaya geldi. Annesi Gülistu Kadın'dı. Annesi, Çerkes olup asıl adı Henriette¹. Dörtbuçuk aylık bebekken Padişah babası ölünce öksüz kaldı. Babasının ölümünden sonra annesi Gülistu Kadın ve ablası Mediha Sultan ile Eyüp'te bir konağa yerleştiler. Babasının ölümünden 5 yıl sonra da koleradan annesini kaybetti.

Annesinin ölümünden sonra ablasından da ayrılmak zorunda kalan Vahdettin, bir Kadın Efendi'nin yanında büyüdü. Daha sonra Sultan Abdülaziz tarafından açıkta kalan Sultan çocukları için açılmış olan Ortaköy'deki saraya yerleştirildi.

II. Abdülhamid tahta çıktığında 15 yaşında bir delikanlı olan Vahdettin, ağabeyinin ilgi ve alâkasını görmüştür. Ata binmeye ve atış denemeleri yapmaya pek meraklı olmayan Vahdettin, sarayda sıkışıp kalmıştır. Çocukluğu ve gençliği kapalı bir ortamda geçti. Mahzun bir çocukluk dönemi geçirdi.

Yetim şehzâde, anası ve babası olmadan özel dersler aldı. Fetih ve şeriati incelemeye çok meraklıydı. İyi bir eğitim alan

1- <http://www.tarihogretmeni.net/forum/index.php/topic,17745.0.html>

Vahdettin, Vakanüvislerin yazdıkları Osmanlı Tarihi'ni ezberledi, Arapça ve Farsça'yı öğrendi. Hat sanatı ve musikiyi öğrendi. Besteler yaptı.

O zamanın şartları içinde büyüyen Vahdettin, şehzâde olmuş, saray teşrifatı içinde yetiştirilmişti. Aslında kendisine padişahlık sırasının gelmesi imkânsız görünen Vahdettin, peşpeşe gelişen olaylar sonucu padişah oldu.

Sultan Vahdettin, amcası Abdülaziz ile ağabeyleri V. Murad ve II. Abdülhamid'in tahttan indirilmesine, ihtilale, darbe ve savaşlara şahit oldu. 1916'da Veliht Yusuf İzzeddin Efendi'nin intihar etmesinden sonra veliaht oldu. Veliht iken Avusturya'ya ve Almanya'ya resmî ziyaretler yapmıştır.

Vahdettin, Osmanlı Devleti'nin en zor döneminde kendisini tahtın üstünde buldu, 600 yıllık bir imparatorluğun yükü omuzlarına bindi. Sultan Vahdettin, dünya imparatorluklarının çöktüğü, milliyetçiliğin yaygınlaştığı bir dönemde dünyaya gelmiş, yetişmiş ve tahta geçmişti.

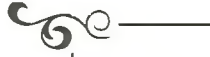
Gariplikler Vahdettin'in peşini Sultan'ken de bırakmadı. 600 yıllık bir çınar gözlerinin önünde yıkılıp gidiyordu. Vahdettin, çaresizdi. Tacı tahtı vardı, ordusu yoktu... Hazinesi tamtakırdı. Halkı perişandı, açlık ve sefaletle boğuşuyordu. Elinden bir şey gelmeyen Vahdettin'in padişahlığı da garip geçti.

Sonunda padişahlığı elinden alınmış, halifeliği bırakılmıştı. Ankara Hükümeti adına Saltanat'ın kaldırıldığını bildirmek üzere huzuruna gelen Refet Paşa'ya: "*Saltanatsız bir hilafeti sadece ben değil, fakat hanedanımızın en aciz bir ferdinin bile kabul etmeyeceğinden emin olabilirsiniz Paşa...*" diyerek, saltanatsız hilafeti reddetmişti. Hayatını tehlikede görerek garip bir şekilde ülkeyi terk etti...

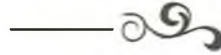
Gariplikler zinciri sürdü, gitti... Osmanlı padişahlarının tersine, garip bir şekilde gurbet ellerde ruhunu teslim etti.

Gariplikler öldükten sonra da peşini bırakmamıştı. Dünyada tabutu haczedilen ilk padişahı Vahdettin... 16 Mayıs 1926 günü vefat eden Vahdettin'in naşı bir dizi gariplikle dolu seyahatten sonra, ancak 4 Temmuz 1926 günü Şam'da Yavuz Sultan Selim Camii bahçesinde toprağa verilebildi. ²

Sultan Vahdettin, garip doğmuş, garip büyümüş, garipliklerle dolu bir hayat yaşamış, garip bir şekilde vatanını terk etmiş ve garip olarak ölmüştür.

II. Abdülhamid tahta çıktığında 15 yaşında bir delikanlı olan Vahdettin, ağabeyinin ilgi ve alâkasını görmüştür. Ata binmeye ve atış denemeleri yapmaya pek meraklı olmayan Vahdettin, sarayda sıkışıp kalmıştır. Çocukluğu ve gençliği kapalı bir ortamda geçti. Mahzun bir çocukluk dönemi geçirdi.

²- Timuçin Mert, Son İmparator Vahdettin, 4. Baskı, Karakutu Yayınları, İstanbul 2007. s. 216-217

2. Sultan Vahdettin'in İlk Aşkı Kimdi? Sultan Vahdettin'in Kaç Eşi Vardı? Kaç Çocuğu Vardı?

Vahdettin'in İlk Aşkı: Emine Nazikeda!..

Vahdettin'in ilk aşkı, Emine Nazikeda idi...

Nazikeda, Abaza Prensi Hasan Bey Mircem'in kızıydı. 9 Kasım 1866'da doğmuştu. Daha buluş çağına erişmeden saraya verilmiş, Şehzade Vahdettin Efendi'nin ablası Cemile Sultan bu fevkalâde güzel, iyi huylu Çerkez kızını bizzat meşgul olarak yanında yetiştirmişti.

Cemile Sultan çok sevdiği Nazikeda'nın kardeşiyle evlenmesine bir şartla razı olmuştu: "*Nazikeda'nın üzerine bir başka kadınla nikâhlanmayacak!..*"

Nazikeda, bembeyaz tenli, ipek gibi sarı saçlı güzel bir Çerkes kızıydı. Vahdettin, görür görmez âşık olmuştu Emine Nazikeda'ya... Ablası Cemile Sultan'a rica minnet yalvararak:

"Yemin ederim, kendisi izin vermedikçe üzerine bir başka kadın almayacağım" demişti.

Vahdettin'le evlendiğinde ondokuz yaşındaydı Nazikedâ. Evlenmelerinden yedi yıl kadar sonra, önce Ulviye Sultan, arkasından da Sabiha Sultan dünyaya gelmişti.

Vahdettin de kadınlara düşkün olup yemin ettiği için bir başka kadını nikâhına alamıyordu ama gizli gizli kısa süreli aşklar yaşıyordu.

Evliliklerinden bir süre sonra Başkadınefendi Emine Nazikedâ'nın çocuk doğuramayacağını doktorlar söyleyince, Vahdettin bunu fırsat bilerek evlenmek için izin istedi. Nazikedâ'nın, bir başka kadınla evlenmesine izin vermesinden sonra Vahdedin, önce İnşirah ve Nevvare Kadınefendiler, daha sonra da genç bir kız olan Müveddet Kadınefendi'yi nikâhlayarak haremine aldı. İyi huylu ve güzel bir hanım olan Müveddet Kadınefendi, 1912 yılında Vahdettin'in ilk ve tek oğlu olan Ertuğrul Efendi'yi dünyaya getirdi. ¹

Sultan Vahdettin'in şehzadelikinden beri çok çapkın olduğunu belirten Yılmaz Çetiner, şöyle der:

"Sultan Abdülmecid'in yirmi üçüncü oğlu olan Sultan Vahdettin Efendi şehzadelikinden beri çok çapkındı ve kadınlara düşküdü... Özellikle genç hanımlardan hoşlandığı söylenirdi... Çengelköy'deki köşkünde at koşturduğu yıllarda İnşirah isimli bir Saraylıyla evlenmişti. Bu güzel, fakat câhil kızcağız böyle bir beraberlikten sonra hayli şımarmıştı!... Günün birinde İnşirah Kadınefendi ansızın Vahdettin Efendi'nin odasına girdiği zaman, veliahtı bir başka genç ve güzel Saraylıyla sevişirken yakaladı!..." ²

1- Yılmaz Çetiner, Son Padişah Vahideddin, 13. Baskı, Doğan Kitap, İstanbul 2003. s. 61-62

2- Yılmaz Çetiner, Son Padişah Vahideddin, 13. Baskı, Doğan Kitap, İstanbul 2003. s. 271

İnşirah Kadınefendi bu olaydan sonra başını alıp köşkü terk etmiştir. İnşirah Kadınefendi'yi bu kadar kızdıran genç, güzel Saraylı ise Vahdettin'in oğlu Ertuğrul Efendi'yi dünyaya getiren Müveddet Kadınefendi'di. Müveddet Kadınefendi, Vahdettin Padişah olduğu zaman İkinci Kadınefendi ünvanını almıştır.

Bir daha İnşirah Kadınefendi'yi aramayan Vahdettin, Padişah olduktan sonra eski eşine bir miktar maaş bağlatmış ve onu boşamıştır.

Vahdettin'in Eşleri

Osmanlı padişahları, Fatih Sultan Mehmed ve II. Bayezid'den itibaren, daha ziyade Hareme alınan cariyelerle evlenmişlerdir. Osmanlı padişahlarının yüzlerce cariyeyle yatıp kalktığı iddia edilmiştir.

Osmanlı padişahlarının kadınlarında ve kızlarında artış Sultan İbrahim'den sonra başlamıştır. Osmanlı padişahları içinde, ikbal-ler ve kadın efendiler dâhil olmak üzere, en çok kadına sahip padişahlar şunlardır: III. Ahmed 18, Abdülmecid 18, II. Mahmud 13, III. Selim 12, I. Abdülhamid 11, II. Bayezid 8.

Osmanlı Devleti'nde çok kadınlı padişahlara karşılık, pek az eşi olan padişahlar da vardır: I. Mustafa'nın hiç kadını tesbit edilmemiştir. Yavuz Sultan Selim, II. Selim, III. Mehmed, III. Murad, I. Ahmed, ve II. Osman'ın da 2'şer kadını olduğu tesbit edilmiştir. Sultan Vahdettin de az eşi olan padişahlardandı.

Son Osmanlı Padişahı Sultan VI. Mehmed Vahdettin'in beş eşi vardı:

- 1- Emîne Nâzik-edâ (Baş Kadın Efendi)
- 2- Şâdiye Meveddet (İkinci Kadın Efendi)
- 3- İnşirâh Kadın Efendi
- 4- Nevvâre (Üçüncü Kadın Efendi)
- 5- Ni'met Nev-zâd Hanım Efendi³

3- Prof. Dr. Ahmed Akgündüz, İslâm Hukukunda Kölelik-Câriyelik Müessesesi ve Osmanlı'da Harem, İstanbul 1995. s. 346

Vahdettin'in Çocukları

Osmanlı padişahlarının çocukları konusunda bazı yazarlar mübalâğalı rakamlar vermişlerdir. Kaynaklar, Osmanlı padişahlarının abartıldığı kadar çok çocuk sahibi olmadığını gösteriyor.

Sultan Vahdettin'in biri erkek, dördü kız olmak üzere beş çocuğu vardı:

- 1- Mehmed Ertuğrul Efendi
- 2- Münîre Sultan
- 3- Rukıyye Sâbiha Sultan
- 4- Fatma Ulviyye Sultan
- 5- Fenîre Sultan ⁴

4- Prof. Dr. Ahmed Akgündüz, İslâm Hukukunda Kölelik-Câriyelik Müessesesi ve Osmanlı'da Harem, İstanbul 1995. s. 346